

परमानन्द पु० परमः सर्वोत्कृष्ट आनन्दः । सकलानन्दोत्-
कृष्टानन्दात्मके परमात्मनि “परमानन्दमाधवम्” श्रीधरः ।
“एतद्यैव साक्षात्पञ्जीवति” इति श्रुतेः तैत्ति०उ०
ब्रह्मानन्दवक्त्रां पञ्चतुषाके “सैवानन्दस्य जीवांसा” इत्यु-
पक्रमे सातुषानन्दादिभ्यः प्रजापत्यानन्दान्तेभ्य ब्रह्मणः
शतगुणानन्दोक्तेश्च तथात्वम् । आनन्दशब्दे ७।८५०
तदाक्याम्युक्तानि । शतयानन्दयुक्ते परमात्मनि इति नै-
वाविकाः । तत्मानन्दशब्दस्य दुःखाभावपरत्वम् । इदमन्वय-
बोध्यम् “स एको ब्रह्मण आनन्द इत्यत्र अभेदे षष्ठी
भेदश्रीपङ्क्तौ आनन्दशब्दस्य दुःखाभावपरत्वकल्पने च
अभावस्य निर्विशेषत्वात् श्रुत्युक्तस्य प्रजापत्यानन्दापेक्षया
शतगुणत्वसाधनत्वात् ब्रह्मण आनन्दे प्रजापतिशतगु-
णत्वोक्तिर्विशिष्यते ।

परमान्न न० कर्म० । पायसे दुग्धपक्वोऽन्ने अन्नः देवपितृ-
प्रियत्वात् परमत्वमस्य । कृताञ्जयम् २।८।१ तत्पाक-
प्रकारगुणाद्युक्तं दृश्यम् ।

परमापक्रमच्या स्त्री छ०षि० उक्तायां परमक्रान्तिज्यायां
परक्रान्तिशब्दे दृश्यम् ।

परमापूर्व न० कर्म० । कलिकापूर्वजन्ये स्वर्गादिप्रवृत्त्याधने
अपूर्वभेदे कलिकापूर्वशब्दे १८०८ पु० दृश्यम् ।

परमामुद्रा स्त्री त्रिपुरायाः पूजाकृते छद्माभेदे “मध्यमे कु-
टिले कृत्वा तज्जैन्युपरिस्थिते । अनामिके मध्यगते
तथैव हि कनिष्ठिके । धर्वा एकल संयोज्य अङ्गुष्ठपरि-
पीडिताः । एषा तु परमासुद्रा योनिस्त्रेयवीरिता ।
एतासुद्रा महेष्टानि । त्रिपुराया मयोदिताः । पूजाकावे
प्रयोक्तव्या यथातुक्तमयोगतः” तन्त्रसारः ।

परमायुष पु० परममायुर्यस्य शुभो०वा० अयुषः । अहनदृष्टे
शब्दः ।

परमायुस् न० कर्म० । यस्य यावत्कालं जीवनकालः सा-
क्षोक्तः तस्य तत्कालपर्यन्तजीवनकाले आयुर्दायशब्दे
७७२ पृ० तदानयनाद्युक्तं दृश्यम् । शब्दभाषायां
प्राणिभेदे परमजीवनकालभेदाच्च उक्ता यथा

“गतं वर्षाणि विंशत्या निशाभिः पक्षभिः सह ।
परमायुरिदं प्रोक्तं नराणां करिष्यामिह । अर्वा
दातिं शद्वानां शुभां दादम वत्सराः । पञ्चविंशतिवर्षाणि
चरस्य करभस्य च । चतुर्विंशतिरव्दानां दृष्टस्य महि-
मस्य च । अष्टाश्वकरवत्सादिपशूनां पञ्चदशान्विताः
अधिकमायुश्च ७८५ पृ० दृश्यम् ।

परमार्थ पु० कर्म० । उत्कृष्टवस्तुनि श्रवणार्थे च भाष्यबुद्ध्या
वार्तिकं तत्र अर्थस्य अवाधितत्वात् परमत्वम् ।

परमार्हत पु० परम अर्थम् उपास्यतया अर्थस्य अर्थ-
देवताऽस्य अर्थ कर्म० वा । जैनराजर्षिभेदे हेमचन्द्रः ।

परमीकरणमुद्रा स्त्री देवताहानाङ्गे छद्माभेदे “अन्योन्य-
पथिताङ्गुष्ठप्रसारितकराङ्गुली । महासुद्रेयसुदिता पर-
मीकरणे बुधैः । प्रयोजवेदिना सुद्रा देवाताहानकर्माणि”
तन्त्रसा० । इमाः आवाहय्यादिपरमीकरणाला इत्यर्थः ।
परमीकरणञ्च अस्या सुद्राया देवदर्शनपथे आसन्नम् ।

पदस्यु पु० परकात् स्युत्पुल्ल । काके त्रिका० तस्य रो-
मादिना स्तनो मृत्योरभावेन परसेतकमृत्युत्पातयत्वम् ।

परमेश पु० कर्म० । परमेश्वरे

परमेश्वर पु० कर्म० । जगत्सृष्ट्यादिकारके सगुणे त्रिमू-
र्तिके ब्रह्मणि शक्तिवर्तिनि रूपे च । शिवे हवा०
शिवश्री च ।

परमेश पु० परमे पिदाकाये सत्यबोके वा तिष्ठति स्वा-
यत्कुक्षमा० अम्बाम्बेति शत्वम् । चतुर्धरे ब्रह्मणि ।
किप् । परमेश अयत्न यजुः १४।११ तत्र “स्वास्ति-
न्युत्थामिति” शत्वम् ।

परमेश्वर पु० परमे व्योमनि पिदाकाये ब्रह्मणि सत्यबोके
वा तिष्ठति “परमे किञ्च” उषा०इनि अयत्कुक्ष० “स्वास्ति-
न्युत्थामाम्” शत्वम् । चतुर्धरे ब्रह्मणि अमरः शशाङ्कमीड
न्यपुत्रभेदे भा०षा० ६४ अ० । शनिने पु० जैनच० ४ मन्दा-
देवे भा०व० १७ अ० पञ्चाब्दयाममूर्त्तिभेदे “परमेश्वरं च
शुक्लं पद्मवक्त्रं मन्त्रितः । चित्ताकृतिसाया पृष्ठे शुभितं
चातिपुष्कलम्” पुराणसुत्रये । इश्वरभेदे “मन्त्रदाता
शुभः प्रोक्तो मन्त्रस्तु परमो शुभः । परात्परो शुभस्तु
हि परमेश्वर इत्युक्तम्” तन्त्रम् परापरेति पाठान्तरम् ।
उद्गाह्यां (वामनहाटि) स्त्री राजनि० छीम् तस्मिन्
अहं टिकोमे । पारमेश्वर तत्त्वमन्त्रिनि त्रि० ।

परम्परा स्त्री परम् अतिशयेन पृथाति पिपुर्त्ति वा पृ-
थु-वा अच् । इयं २२ नती अविविक्तप्रधारायाम्
जैनच० “एवं परम्पराप्राप्ते योगः प्रोक्तो मयाऽमरः” गीता
१२ अ० ४ अतुक्ते च प्रथमभेदे मेदि० प्रपौलादी इत्यन्ते
उपपौलुते पु० शब्दः ।

परम्पराक न० परम् अतिशयेन परा चेष्टा परम्परा तथा
धारया आकाङ्क्षितं यत्न अच-कुटिलगतौ चञ्च प्रधारा
परम्परा हिंसा अविच्छादनकत्वाम् अन्तु वा, अपु सक्तम्